

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2018/1840**2018 m. rugpjūčio 10 d.****dėl valstybės pagalbos SA.33229 (2018/N-4) (ex 2017/C-3) – Slovėnija – Įsipareigojimų restruktūrizuoti banką „Nova Ljubljanska Banka d.d.“ pakeitimas***(pranešta dokumentu Nr. C(2018) 5537)***(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtą (-as) nuostatą (-as) ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2011 m. kovo 7 d. sprendimu (toliau – pirmas sprendimas dėl sanavimo) ⁽²⁾ Komisija leido pagal pateiktą restruktūrizavimo planą šešis mėnesius vykdyti banko „Nova Ljubljanska Banka d.d.“ (toliau – NLB) rekapitalizavimą 250 mln. EUR valstybės lėšų suma, apie kurią Slovėnija pranešė Komisijai 2011 m. sausio 14 d.
- (2) 2012 m. liepos 2 d. sprendimu ⁽³⁾ (toliau – antras sprendimas dėl sanavimo ir procedūros pradėjimo) Komisija pritarė antram NLB sanavimui rekapitalizuojant ir kartu pradėjo nuodugnų tyrimą kilus abejonų dėl pateikto restruktūrizavimo plano. Komisija abejojo, ar planas leis NLB atkurti gyvybingumą, ir manė, kad plane numatytos priemonės nėra pakankamos naštos pasidalijimo ir konkurencijos problemoms spręsti.
- (3) Sprendimu 2014/535/ES (toliau – 2013 m. sprendimas) ⁽⁴⁾ Komisija patvirtino valstybės pagalbą NLB pagal iš dalies pakeistą restruktūrizavimo planą ir Slovėnijos pateiktą įsipareigojimų sąrašą; pagal vieną šių įsipareigojimų Slovėnija iki 2017 m. gruodžio 31 d. turėjo parduoti 75 % be vienos akcijos NLB akcijų paketą (toliau – 75 % – 1) arba užtikrinti, kad NLB parduotų šešias patronuojamąsias bendroves kitose Balkanų šalyse.
- (4) 2017 m. balandžio 13 d. Slovėnija kreipėsi į Komisiją prašydama leisti atidėti antros NLB akcijų, sudarančių ne daugiau kaip 25 % be vienos akcijos NLB akcijų paketo (toliau – 25 % – 1), dalies pardavimą ir Komisijai pranešė apie iš dalies pakeistus įsipareigojimus. 2017 m. gegužės 11 d. Komisija nusprendė, kad tokiais iš dalies pakeistais įsipareigojimais buvo toliau užtikrinamas NLB suteiktos pagalbos suderinamumas su vidaus rinka (toliau – 2017 m. sprendimas dėl pakeitimų) ⁽⁵⁾.
- (5) 2017 m. birželio 8 d. ⁽⁶⁾ Slovėnijos valdžios institucijos nusprendė sustabdyti NLB pardavimą ir 2017 m. birželio 9 d. Slovėnijos finansų ministras informavo Komisiją apie tokį sprendimą telefonu.

⁽¹⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos Nr. SA.33229 (toliau – 2018 m. sprendimas pradėti procedūrą) (2018/C) (ex 2017/N-3) – Slovėnija – Banko „Nova Ljubljanska Banka d.d.“ restruktūrizavimo įsipareigojimų pakeitimai (OL C 121, 2018 4 6, p. 15).

⁽²⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos Nr. SA.32261 (2011/N) – Slovėnija – NLB sanavimas rekapitalizuojant (OL C 189, 2011 6 29, p. 2).

⁽³⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos Nr. SA.34937 (2012/C) (ex 2012/N) ir SA.33229 (2012/C) (ex 2011/N) – Antras NLB rekapitalizavimas ir NLB restruktūrizavimas (OL C 361, 2012 11 22, p. 18).

⁽⁴⁾ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendimas 2014/535/ES dėl valstybės pagalbos SA.33229 (2012/C) (ex 2011/N) NLB restruktūrizavimui Slovėnijoje, kurią Slovėnija planuoja teikti „Nova Ljubljanska banka d.d.“ (OL L 246, 2014 8 21, p. 28).

⁽⁵⁾ Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos Nr. SA.33229 (2017/N-2) – Slovėnija – Sprendimo dėl NLB restruktūrizavimo pakeitimas (OL C 254, 2017 7 11, p. 2).

⁽⁶⁾ Žr. pranešimą spaudai: http://www.vlada.si/en/media_room/government_press_releases/press_release/article/138_regular_government_session_government_rejects_minimum_offer_price_for_nlb_59951/.

- (6) 2017 m. rudenį Komisija ir Slovėnija intensyviai palaikė ryšį. Be to, Slovėnija su Komisija dalijosi įvairiais neoficialiais dokumentais ⁽⁷⁾. 2017 m. gruodžio 21 d. Slovėnija oficialiai informavo Komisiją apie tolesnius išsipareigojimų pakeitimus.
- (7) 2018 m. sausio 26 d. raštu (toliau – 2018 m. sprendimas pradėti procedūrą) Komisija pranešė Slovėnijos valdžios institucijoms apie savo sprendimą pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytą procedūrą dėl prašymo patvirtinti NLB suteiktos pagalbos suderinamumą atsižvelgiant į tolesnius išsipareigojimų pakeitimus.
- (8) 2018 m. kovo 2 d. Slovėnija pateikė savo pastabas dėl 2018 m. sprendimo pradėti tyrimą.
- (9) 2018 m. balandžio 6 d. 2018 m. sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o suinteresuotosios šalys pakviestos pateikti savo pastabas. Per vieną mėnesį nuo šio paskelbimo Komisija gavo keturių šalių pastabas, kurios buvo perduotos Slovėnijos valdžios institucijoms 2018 m. gegužės 16 ir 18 d. 2018 m. birželio 15 d. Slovėnija pateikė atsakymą dėl šių pastabų.
- (10) 2018 m. kovo 26 d., 2018 m. balandžio 4 d., 2018 m. gegužės 30 d., 2018 m. birželio 21 d., 2018 m. birželio 29 d. ir 2018 m. liepos 9 d. Slovėnija pateikė naujų neoficialių dokumentų, įskaitant siūlomas išsipareigojimų grupes.
- (11) 2018 m. liepos 13 d. raštu Slovėnija pateikė Komisijai naujų valstybės pagalbos išsipareigojimų rinkinį (toliau – pakeisti išsipareigojimai), įskaitant naujus NLB 75 % – 1 akcijų paketo pardavimo terminus. Siekdama teisinio tikrumo, 2018 m. liepos 25 d. Slovėnija taip pat pranešė apie priemonę, kuri nėra pagalbos priemonė ir pagal kurią Slovėnija kompensuotų NLB galimas teismo bylų dėl indėlių užsienio valiuta pasekmes; tai yra istorinis reiškinys, prasidėjęs dar iki Jugoslavijos iširimo.
- (12) 2018 m. liepos 16 d. raštu Slovėnija sutiko išimtinai atsisakyti savo teisių pagal SESV 342 straipsnį ⁽⁸⁾ kartu su Reglamento Nr. 1 ⁽⁹⁾ 3 straipsniu ir pritarė, kad šis sprendimas būtų priimtas ir apie jį būtų pranešta anglų kalba.

2. PAGALBOS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

2.1. Paramos gavėjo apibūdinimas

- (13) NLB yra didžiausias Slovėnijos bankas, kurio rinkos dalis sudaro 23 % (vertinant pagal jo bendrą turtą) ⁽¹⁰⁾. Išsamesnis NLB apibūdinimas pateiktas 2013 m. sprendimo 11–22 konstatuojamosiose dalyse. Pagal akcininkų struktūrą NLB, kurio valstybinis rekapitalizavimas buvo vykdomas 2012 ir 2013 m., yra valstybės visiškai valdoma įmonė ⁽¹¹⁾.
- (14) Be to, dėl gautos valstybės pagalbos NLB pagrindinio 1 lygio nuosavo kapitalo priemonių santykis sudarė 16,6 % 2018 m. kovo mėn. pabaigoje. NLB taip pat pagerino pelningumą ir 2017 m. pabaigoje paskelbė uždirbęs 225 mln. EUR grynojo pelno, kuris lygus 14,4 % nuosavybės vertybinių popierių grąžai. 1 lentelėje pateikta duomenų apie NLB pagrindinę finansinę informaciją ⁽¹²⁾:

1 lentelė

Pagrindinė NLB konsoliduota finansinė informacija

	2018 3 31	2017 12 31	2016 12 31
Bendras turtas (mln. EUR)	12 425	12 238	12 039
Pagal riziką įvertintas turtas (mln. EUR)	8 634	8 547 ⁽¹⁾	7 862

⁽⁷⁾ Kaip išsamiau paaiškinta 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 5, 6 ir 7 konstatuojamosiose dalyse.

⁽⁸⁾ Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo suvestinė redakcija (OL C 202, 2016 6 7, p. 47).

⁽⁹⁾ *Regulation No 1 of 15 April 1958 determining procedures for effecting the communications prescribed under Article 41 of the Treaty* (OL 17, 1958 10 6, p. 385/58).

⁽¹⁰⁾ NLB grupės pristatymas, 2018 m. I ketv. rezultatai, p. 4.

⁽¹¹⁾ Pastaraisiais metais NLB nuosavybės struktūra keitėsi keletą kartų. 2002 m. Belgijos bankas KBC įsigijo 34 % NLB. Tačiau 2006 m., kai KBC negalėjo padidinti valdomo NLB akcijų paketo, KBC nusprendė, kad jam priklausanti NLB kapitalo dalis nebėra strateginio pobūdžio, ir ją perklasifikavo kaip finansinį dalyvavimą. 2013 m. KBC visiškai pasitraukė iš NLB. 2013 m. pabaigoje Slovėnijos valstybė vėl tapo vieninteliu NLB savininku ir faktiškai panaikino (dalinį) NLB privatizavimą, vykdytą 2001–2002 m.

⁽¹²⁾ 1 lentelėje pateikti finansiniai duomenys paimti iš NLB konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, kurios paskelbtos <https://www.nlb.si/nlb/nlb-portal/eng/investor-relations/financial-reports/prezentacija-nlb-final-2017.pdf> ir <https://www.nlb.si/nlb/nlb-portal/eng/investor-relations/financial-reports/prezentacija-nlb-1q2018-final.pdf>.

	2018 3 31	2017 12 31	2016 12 31
Grynasis pelnas po apmokestinimo (mln. EUR)	58	225	110
Neveiksnius paskolas / visos paskolas (%)	8,8	9,2	13,8
Pagrindinio 1 lygio nuosavo kapitalo priemonių santykis (%)	16,6	15,9	17,0
Paskolų ir indėlių santykis (%)	69,8	70,8	74,2
Nuosavybės vertybinių popierių grąža (%)	13,5	14,4	7,4

(¹) 2017 m. pagal riziką įvertintas turtas padidėjo dėl išaugusių mažmeninių pozicijų, NLB užsienio valiutų pozicijos tvarkymo koregavimo konsoliduotu lygmeniu ir nuosavo kapitalo investicijų į euro zonai nepriklausančius patrunuojamuosius bankus tvarkymo.

- (15) Šiuo metu (2018 m. kovo mėn. pabaigoje) komercinę NLB struktūrą sudaro 108 prekybos vietos Slovėnijoje (2013 m. – 143 prekybos vietos). Užsienyje NLB turi patrunuojamųjų bendrovių įvairiose Balkanų šalyse. Jų bendras turtas sudaro 3 800 mln. EUR, o pelnas po apmokestinimo – 95 mln. EUR (¹³) (2017 m. pabaigos duomenys). 2 lentelėje pateikiama daugiau informacijos apie NLB patrunojamąsias bendroves Balkanų šalyse.

2 lentelė

Pagrindinė NLB patrunojamųjų bendrovių Balkanų šalyse finansinė informacija

	BJRM	Bosnijos patrunojamoji bendrovė Nr. 1	Bosnijos patrunojamoji bendrovė Nr. 2	Kosovas	Juodkalnija	Serbija
NLB akcijų paketas (%)	87	100	97	81	100	100
Rinkos dalis (%)	16,4	18,9	5,3	15,7	11,0	1,2
Pelnas po apmokestinimo (mln. EUR)	40	23,7	8,3	14,2	5,4	3,7
Bendras turtas (mln. EUR)	1 236	670	531	584	457	371

- (16) NLB toliau priklauso Liublianos draudimo bendrovės „NLB Vita d.d.“ (toliau – „NLB Vita“), kuri yra bendroji įmonė su Belgijos bendrove „KBC Group NV“, 50 % akcijų paketas. 2017 m. pabaigoje „NLB Vita“ bendras turtas sudarė 446 mln. EUR (¹⁴), o tų metų pelnas po apmokestinimo – 7 mln. EUR.
- (17) 2017 m. gruodžio 31 d. NLB pradėjo savo Liublianoje veikiančios išperkamosios nuomos patrunojamosios bendrovės likvidavimą (¹⁵). 2017 m. lapkričio 29 d. (¹⁶) NLB stebėtojų taryba patvirtino naujos išperkamosios nuomos įmonės, kurios pagrindinė veikla būtų transporto priemonių išperkamoji nuoma, steigimą nustatant pradinį 1,5 mln. EUR įmokėtąjį kapitalą. 2018 m. vasario mėn. NLB nutraukė naujos išperkamosios nuomos įmonės steigimą.

2.2. NLB skirtos valstybės pagalbos priemonės

- (18) 2013 m. sprendimu ir remdamasi Slovėnijos pateiktais išsipareigojimais, Komisija paskelbė, kad toliau nurodytos NLB suteiktos valstybės pagalbos priemonės yra suderinamos su vidaus rinka:
- pirmas rekapitalizavimas 250 mln. EUR suma, laikinai leistas pirmu sprendimu dėl sanavimo;
 - antras rekapitalizavimas 383 mln. EUR suma, laikinai leistas antru sprendimu dėl sanavimo ir procedūros pradėjimo;

(¹³) Pagrindiniai duomenys: žr. nuorodą 12 išnašoje.

(¹⁴) Vertinant pagal apdraustų lėšų be nuosavų išteklių turtą.

(¹⁵) NLB Slovėnijos išperkamosios nuomos patrunojamoji bendrovė buvo įtraukta į perleidžiamų pagrindinės veiklos nevykdančių patrunojamųjų bendrovių sąrašą, pateiktą kartu su išsipareigojimais, kuriais remiantis buvo priimtas 2013 m. sprendimas.

(¹⁶) Remiantis 2018 m. birželio 14 d. už stebėseną atsakingo patikėtinio ataskaita.

- c) trečias rekapitalizavimas 1 558 mln. EUR suma ir
- d) sumažėjusios vertės turto perdavimas valstybės valdomam blogam bankui, įskaitant 130 mln. EUR dydžio pagalbą ⁽¹⁷⁾.

NLB suteiktos valstybės pagalbos priemonės iš viso sudarė 2 321 mln. EUR, arba 20 % banko pagal riziką įvertinto turto 2012 m. gruodžio mėn.

- (19) Išsamesnis išipareigojimų, pateiktų priimant 2013 m. sprendimą ir 2017 m. sprendimą dėl pakeitimų, apibūdinimas pateiktas 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 2.3 ir 2.4 skirsniuose. Dėl 75 % – 1 NLB akcijų paketo Slovėnija pateikė toliau nurodytą išipareigojimą priimant 2017 m. sprendimą dėl pakeitimų (toliau – pardavimo išipareigojimas):

„<...> [valstybės akcijų paketo ir užsienio patronuojamųjų bankininkystės bendrovių skaičiaus sumažinimas]

Slovėnija sumažins turimų NLB akcijų paketą iki 25 % ir vienos akcijos (toliau – blokuojanti mažuma) tokia tvarka:

- a) ne mažiau kaip 50 % iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Jeigu Slovėnija nesudarys įpareigojančio (-ų) pardavimo ir pirkimo susitarimo (-ų) dėl savo NLB akcijų, sudarančių ne mažiau kaip 50 %, tai Slovėnija ir NLB suteiks už perleidimą atsakingam patikėtiniui išimtinis įgaliojimus parduoti NLB turimas patronuojamųjų bankininkystės bendrovių (kitose Balkanų šalyse) kapitalo dalis už minimalią kainą, kuri bus ne mažesnė nei 75 % balansinės vertės;

- b) pardavusi ne mažiau kaip 50 % turimų NLB akcijų pagal 14 dalies a punktą, Slovėnija iki 2018 m. gruodžio 31 d. savo akcijų paketą sumažins iki blokuojančios mažumos.

Jeigu Slovėnija nesudarys įpareigojančio (-ų) pardavimo ir pirkimo susitarimo (-ų) dėl savo NLB akcijų, viršijančių blokuojančią mažumą, iki 2018 m. gruodžio 31 d., tai Slovėnija suteiks už perleidimą atsakingam patikėtiniui (paskirtam pagal 19 dalį) išimtinis įgaliojimus sumažinti Slovėnijos turimų NLB akcijų paketą iki blokuojančios mažumos už [...] (*)

(*) Taikomas išipareigojimas išlaikyti profesinę paslaptį“.

- (20) Nutrauktas pardavimo procesas išsamiai apibūdintas 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 2.5 skirsnyje.

2.3. Pagrindas pradėti procedūrą

- (21) 2018 m. sprendimu pradėti procedūrą Komisija pradėjo oficialų tyrimą paaiškėjus, kad Slovėnija nesilaikė termino, nustatyto pardavimo išipareigojime (kuris apibūdintas 19 konstatuojamojoje dalyje). Todėl Komisija padarė išvadą, kad NLB suteikta pagalba tapo neteisėta.
- (22) Dėl iš dalies pakeistų išipareigojimų, apie kuriuos pranešta 2017 m. gruodžio 21 d., Komisija išreiškė abejonių, ar jie yra lygiaverčiai išipareigojimams, kurių pagrindu buvo priimti 2013 m. sprendimas ir 2017 m. sprendimas dėl pakeitimų. Komisijai kilo abejonių, ar pagalbos priemonės yra suderinamos su vidaus rinka dėl šių iš dalies pakeistų išipareigojimų.
- (23) Dėl NLB gyvybingumo Komisija priminė, kad sunkumai, kurių NLB patyrė 2012 ir 2013 m., buvo susiję su valstybės įtaka kasdienei banko veiklai, o 2013 m. sprendime pateikta NLB gyvybingumo analizė buvo grindžiama būtent pasikeitusiais NLB savininkais. 2018 m. sprendime pradėti procedūrą Komisija išreiškė didelių abejonių dėl NLB ilgalaikio gyvybingumo be tokio savininkų pasikeitimo.
- (24) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė preliminarią išvadą, kad dėl vėlavimo parduoti NLB akcijas faktiškai pailgėjo restruktūrizavimo laikotarpis. Komisija paaiškino, kad pagal logiką tai reišktų, jog atitinkamai bus vėluojama vykdyti su restruktūrizavimo laikotarpiu susijusius išipareigojimus, kol nebus užbaigtas 75 % – 1 NLB akcijų paketo pardavimas.
- (25) Galiausiai Komisija išreiškė abejonių, ar iš dalies pakeistais išipareigojimais bus pakankamai kompensuotas vilkinamas pardavimas.

⁽¹⁷⁾ Sumažėjusios vertės turto sandorio kainos (617 mln. EUR) ir rinkos vertės (486 mln. EUR) skirtumas.

3. SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PASTABOS DĖL 2018 M. SPRENDIMO PRADĖTI PROCEDŪRĄ IR SUSIJUSIOS SLOVĖNIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS

- (26) Šiame skirsnyje apibūdintos pastabos, gautos dėl 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą, ir su jomis susijusios Slovėnijos valdžios institucijų pastabos.

3.1. Suinteresuotųjų šalių pastabos dėl 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą

- (27) Komisija gavo šių keturių šalių pastabas:
- a) pirmoji šalis – asmuo, anksčiau turėjęs NLB akcijų – tvirtino, kad draudimas dar kartą pratęsti NLB pardavimo terminą prieštarautų Komisijos praktikai⁽¹⁸⁾. Pirmoji šalis teigė, kad Komisija turėtų kuo labiau sumažinti bankų sanavimo mokesčių mokėtojų lėšomis sąnaudas ir kad termino pratęsimas iki 2019 m. atitiktų ne tik Slovėnijos ir jos mokesčių mokėtojų, bet ir Komisijos interesus;
 - b) antroji šalis, sudaryta iš piliečių, kuriems kelia nerimą Slovėnijos institucijų veikimas, laikėsi nuomonės, kad 2013 m. sprendimu patvirtintos priemonės neiškreipia konkurencijos vidaus rinkoje ir todėl jos nėra valstybės pagalba. Ji tvirtino, kad net ir tais atvejais, kai priemonės būtų laikomos valstybės pagalba, jos vis tiek būtų laikomos suderinamomis dėl 2013 m. gelbėjimo privačiomis lėšomis pagal 2013 m. sprendimą. Be to, antroji šalis teigė, kad, išskyrus įmonės valdymo išipareigojimą, NLB įvykdė visus išipareigojimus, numatytus 2013 m. sprendime. Antroji šalis taip pat nurodė, kad NLB uždirbo daug pelno, ir tvirtino, kad NLB veikla tapo visiškai nepriklausoma nuo Slovėnijos valdžios institucijų. Ji tvirtino, kad bet kokie papildomi išipareigojimai pakenks NLB ilgalaikio gyvybingumo perspektyvoms. Antroji šalis pažymėjo, kad NLB nėra vienintelis finansinių sunkumų patiriantis Slovėnijos bankas ir kad KBC, kuris tuo metu buvo NLB akcininkas, dalyvavimas nepadėjo NLB išvengti finansinių problemų. Todėl antroji šalis darė išvadą, kad NLB savininkų pasikeitimas nebuvo būtina banko gyvybingumo sąlyga. Antroji šalis taip pat darė išvadą, kad išipareigojimai turėtų būti pritaikyti atsižvelgiant į pasikeitusią ekonominę ir politinę padėtį valstybėse narėse ir Sąjungoje. Apibendrinant, antroji šalis tvirtino, kad Komisija turėtų atsižvelgti ir į tai, kad Slovėnijoje buvo didelė finansų krizė, kai buvo priimtas sprendimas skirti valstybės pagalbą NLB ir kai buvo pateikti išipareigojimai;
 - c) trečioji šalis – Slovėnijos pilietis – tvirtino, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą priimdama 2013 m. sprendimą. Trečioji šalis taip pat manė, kad Komisijos požiūris į NLB neturėjo tvirto teisinio pagrindo;
 - d) ketvirtoji šalis – indėlių užsienio valiuta turintis banko „Ljubljanska Banka d.d.“ užsienio filialo indėlininkas – iš esmės pateikė pastabas dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo⁽¹⁹⁾ vykdymo ir nurodė sprendimo dalį, susijusią su indėlių užsienio valiuta grąžinimu.

3.2. Slovėnijos pastabos dėl suinteresuotųjų šalių pateiktų pastabų dėl 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą

- (28) 2018 m. birželio 15 d. atsakydama į pastabas, gautas dėl 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą, Slovėnija manė, kad dauguma pastabų buvo susijusios su senesniais Slovėnijos valdžios institucijų sprendimais ir 2013 m. sprendimu. Slovėnija pabrėžė, kad 2013 m. ji veikė ne tik kaip atsakinga NLB savininkė, bet ir siekė apsaugoti šalies finansinį stabilumą. Slovėnija nurodė, kad ji veikė rūpestingai ir siekdama kuo labiau sumažinti sisteminio sutrikdymo riziką.
- (29) Dėl pastabų dėl bylinėjimosi dėl indėlių užsienio valiuta, nurodytų 27 konstatuojamosios dalies d punkte, Slovėnija laikėsi nuomonės, kad šios pastabos nesusijusios su 2018 m. sprendimu pradėti procedūrą.

⁽¹⁸⁾ Nurodė Komisijos sprendimus dėl valstybės pagalbos keturiems Italijos laikiniejiems bankams ir bankui „Novobanco“: žr. Komisijos sprendimus dėl valstybės pagalbos Nr. SA.43976 (2015/N) – Portugalija – 2014 m. banko „Banco Espírito Santo S.A.“ pertvarkymo pakeitimas („Novo Banco S.A.“), OL C 390, 2016 10 21, p. 5 ir Nr. SA.39543 (2015/N), SA. 41134 (2015/N), SA. 41925 (2015/N) ir SA. 43547 (2015/N) – Italija – Bankų „Banca delle Marche S.p.A.“, „Banca Popolare dell’Etruria e del Lazio Soc. Coop.“, „Cassa di Risparmio de Ferrara S.p.A.“ ir „Cassa di Risparmio della Provincia di Chieti S.p.A.“ pertvarkymo antrasis pakeitimas, OL C 61, 2018 2 16, p. 1.

⁽¹⁹⁾ Ališić ir kt. prieš Bosniją ir Hercegoviną, Kroatiją, Serbiją, Slovėniją ir Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-145575>).

- (30) Dėl argumento, kad bet kokios papildomos priemonės tik pakenktų NLB ilgalaikio gyvybingumo perspektyvoms, Slovėnija nurodė, kad Komisijos atliekamas išsipareigojimų vertinimas turėtų būti grindžiamas jos vertinimu, pateiktu 2013 m. sprendimu, t. y. kad pardavimo išsipareigojimas leistų išvengti valstybės kaip NLB savininkės įtakos. Slovėnija mano, kad papildomomis komercinio pobūdžio kompensacinėmis priemonėmis nebūtų prisidedama siekiant šio tikslo.
- (31) Slovėnija pažymėjo, kad ji šiuo metu nedalyvauja kasdienėje NLB veikloje.

4. SLOVĖNIJOS PASTABOS

- (32) Atsakydama į 2018 m. sprendimą pradėti procedūrą, Slovėnija išreiškė nuomonę, kad NLB suteiktos pagalbos priemonės ir toliau bus suderinamos su vidaus rinka remiantis iš dalies pakeistais išsipareigojimais, kuriuos Slovėnija pateikė 2017 m. gruodžio 21 d. Slovėnija pabrėžė, kad NLB kaip pagalbos gavėjo gyvybingumas liks užtikrintas, o visas išsipareigojimų rinkinys išliks lygiavertis pagal naštos pasidalijimą ir kompensacines priemones.
- (33) Slovėnijos tvirtinimu, siekdamas vykdyti 2013 m. sprendime numatytus išsipareigojimus, NLB įgyvendino įvairių priemonių, kuriomis siekiama:
- stiprinti NLB įmonės valdymo sistemą;
 - stiprinti NLB kainodaros politikos ir rizikos valdymo sistemą;
 - atkurti NLB verslo pusiausvyrą pereinant prie mažiau rizikingos veiklos;
 - pagerinti NLB balanso struktūrą ir
 - atkurti ilgalaikį NLB pelningumą.
- (34) Slovėnija manė, kad dėl šių priemonių buvo atkurtas NLB ilgalaikis gyvybingumas, nes bankas gali padengti visas savo sąnaudas ir toliau uždirbti pakankamą nuosavybės vertybinių popierių grąžą.
- (35) Slovėnija pripažino, kad Restruktūrizavimo komunikato ⁽²⁰⁾ 15 punkte aiškiai numatyta, kad restruktūrizavimo laikotarpis turi būti kuo trumpesnis. Tačiau Slovėnija pažymėjo, kad pardavimo išsipareigojimo vykdymas vėluoja dėl Kroatijoje vykstančio bylinėjimosi dėl NLB laikomų indėlių užsienio valiuta ⁽²¹⁾, kurio, jos nuomone, Slovėnija negali kontroliuoti. Slovėnija nurodė, kad ateityje parengs įtikinamą 75 % – 1 NLB akcijų paketo pardavimo iki 2019 m. grafiką, kuriame bus numatytas didžiosios dalies pardavimas dar 2018 m.
- (36) Slovėnija sutiko, kad reikėtų pratęsti esamų išsipareigojimų dėl NLB patikimo įmonės valdymo terminus, tačiau kartu tvirtino, kad poreikis pratęsti esamų išsipareigojimų terminus dėl netinkamo konkurencijos iškraipymo turėtų būti grindžiamas kiekvieno konkretaus atvejo vertinimu. Atliekant šią analizę reikėtų atsižvelgti į pasikeitusias rinkos sąlygas nuo 2013 m. Be to, Slovėnija tvirtino, kad išsipareigojimai turėtų ne mažinti, o padėti atkurti NLB gyvybingumą. Šiuo atžvilgiu Slovėnija manė, kad išsipareigojimas perleisti patronuojamąsias bendroves Balkanuose, jeigu jos turimas NLB akcijų paketas nebūtų parduotas laiku, kurį Slovėnija pateikė priimant 2013 m. sprendimą, nėra kompensacinė priemonė, nes ji nėra skirta rinkos iškraipymui mažinti ir neprisideda ar neskatina NLB gyvybingumo.
- (37) Dėl Komisijos pastabos, kad NLB dar neišleido naujos subordinuotosios skolos ⁽²²⁾, Slovėnija pažymėjo, kad viena iš NLB užsienio patronuojamųjų bendrovių (bankas „NLB Banka Skopje“) 2015 m. birželio mėn. pardavė naują 10 mln. EUR subordinuotąją skolą [...]. Be to, Slovėnija pabrėžė, kad NLB vykdė visus reguliuojamojo kapitalo reikalavimus ir toliau turėjo perteklinio kapitalo, kurio pakaktų susiklosčius nepalankiausioms sąlygoms. Todėl Slovėnija manė, kad NLB išsipareigojimu išleisti papildomų subordinuotųjų priemonių nebus prisidedama prie banko ilgalaikio gyvybingumo, taip pat atsižvelgiant į jo perteklinį likvidumą.

⁽²⁰⁾ Komisijos komunikatas dėl finansų sektoriaus gyvybingumo atkūrimo ir restruktūrizavimo priemonių vertinimo pagal valstybės pagalbos taisyklės dabartinės krizės sąlygomis (OL C 195, 2009 8 19, p. 9).

⁽²¹⁾ Bylinėjimasis yra susijęs su Kroatijos teismų nagrinėjamomis bylomis dėl Kroatijos indėlininkų (Liublianos banko „Ljubljanska banka d. d.“ Zagrebo filialo klientų) indėlių užsienio valiuta; šio klausimo ištakos siekia laikus dar iki buvusios Jugoslavijos iširimo. Nuo 2017 m. antros instancijos Kroatijos teismai trijose bylose priėmė NLB nepalankius sprendimus ir įpareigojo banką grąžinti pagrindinę indėlio sumą, sumokėti palūkanas ir padengti bylinėjimosi išlaidas. Be to, 2018 m. gegužės mėn. Kroatijos Konstitucinis Teismas atmetė NLB apeliacinį skundą dėl 2015 m. banko pralaimėtos bylos.

⁽²²⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 58 konstatuojamąją dalį.

- (38) Dėl Komisijos pastabos, kad NLB vis dar turi daug neveiksnių paskolų ⁽²³⁾, Slovėnija tvirtino, kad NLB ilgalaikiu gyvybingumu negalima abejoti remiantis vien tik šiuo argumentu. Be to, Slovėnija pažymėjo, kad NLB gerokai sumažino savo neveiksnių paskolų portfelį nuo 2013 m. gruodžio mėn. (70 %) dėl patobulintų rizikos valdymo procedūrų.
- (39) Dėl Komisijos vertinimo, kad Slovėnija nesugebėjo įtikinamai įrodyti, jog jai pavyko iš esmės išspręsti NLB įmonės valdymo problemas ⁽²⁴⁾, Slovėnija tvirtino, kad šis pareiškimas tiksliai neatspindi NLB laimėjimų šioje srityje. Slovėnija manė, kad ilgiau nei penkerius metus kasdienę NLB veiklą vykdė tarptautinė vadovų, turinčių atitinkamos kompetencijos ir patirties, grupė, kuri buvo visiškai nepriklausoma nuo Slovėnijos valstybės. Be to, Slovėnija nurodė šias priemones, kurių buvo imtasi, siekama parodyti, kad NLB įmonės valdymo struktūra gerokai pagerėjo:
- Slovėnija įkūrė bendrovę „Slovenian Sovereign Holding“ (toliau – SSH), kuriai pavedė tinkamai valdyti visą valstybės turtą;
 - Slovėnijos teisės aktų leidėjas priėmė SSH įstatymą, kuriame nustatė atrankos kriterijus, pagal kuriuos skiriami SSH stebėtojų tarybos nariai;
 - NLB įdiegė dviejų lygių įmonės valdymo sistemą, pagal kurią valdyba yra atsakinga už banko kasdienę veiklą, o jos darbą prižiūri stebėtojų taryba.
- (40) Slovėnija pažymėjo, kad pardavimo išsipareigojimo termino pažeidimas neturėjo įtakos NLB suteiktos valstybės pagalbos dydžiui, pagalbos suteikimo sąlygoms ir aplinkybėms ar paties NLB indėliui ir naštos pasidalijimui. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Slovėnija manė, kad pardavimo išsipareigojimo termino pažeidimas neturėti turėti įtakos priemonėms, kurios reikalingos ribojant netinkamą konkurencijos iškraipymą vidaus rinkoje.
- (41) Slovėnija taip pat manė, kad 2013 m. sprendimas ir jos išsipareigojimai buvo susiję tik su 2013 m. suteiktos valstybės pagalbos priemonėmis, ir tvirtino, kad Komisija savo 2011 m. kovo 7 d. ir 2012 m. liepos 2 d. sprendimais jau yra leidusi vykdyti du rekapitalizavimus valstybės lėšomis.
- (42) Slovėnija taip pat manė, kad papildomos gyvybingumo priemonės, naštos pasidalijimo priemonės arba netinkamo konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje ribojimo priemonės nėra būtinos ar tinkamos. Tokios papildomos priemonės, Slovėnijos teigimu, pažeistų pagrindinį Sąjungos proporcingumo principą ir būtų nesuderinamos su Komisijos praktika.
- (43) Slovėnija patvirtino taip pat ketinanti įdiegti mechanizmą, finansuojamą vadinamojo Tęstinumo fondo ⁽²⁵⁾ lėšomis, skirtą kompensuoti NLB teises pasekmes, susijusias su Kroatijoje vykstančiu bylinėjimusi ⁽²⁶⁾. Šiuo tikslu Slovėnija priėmė įstatymą dėl Slovėnijos Respublikos kapitalo investicijų į NLB vertės apsaugos ⁽²⁷⁾. 2018 m. liepos 25 d. pateiktuose paaiškinimuose Slovėnija pažymėjo, kad toliau stengsis neutralizuoti arba kuo labiau sušvelninti galimas finansines pasekmes NLB, kad galėtų sėkmingai užbaigti 75 % – 1 NLB akcijų paketo pardavimą užtikrindama kuo didesnę vertę Slovėnijos mokesčių mokėtojams. Slovėnija mano, kad šis mechanizmas sušvelnins Kroatijos teismų nagrinėjamų bylų poveikį NLB pardavimo kainai, bus įgyvendinamas vykdamas pardavimą ir todėl nebus laikomas valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnį.
- (44) Savo paaiškinimuose Slovėnija pateikė papildomos informacijos – finansų konsultanto parengtą ataskaitą, iš kurios matyti, kad kompensavimo mechanizmą, skirtą apsaugai nuo vykstančio bylinėjimosi pasekmių, būtų siūles ir privatus pardavėjas. Ataskaitoje pateikiamas orientacinis sėkmės tikimybės parduodant NLB akcijas vertinimas remiantis dviem scenarijais, susijusiais su Kroatijoje nagrinėjamomis bylomis dėl indėlių užsienio valiuta: pagal vieną scenarijų mechanizmas (įskaitant galimas išmokas pagal mechanizmą vėlesniame etape) yra numatytas, pagal kitą – ne. Iš esmės ataskaitoje buvo nurodyta, kad, remiantis pastarojo meto teismo sprendimais Kroatijoje, investuotojai bylinėjimosi Kroatijoje rizikos poziciją vertintų beveik 100 % didžiausios rizikos pozicijos. Be to, ECB, vykdydamas savo priežiūros funkciją, nustatė dividendų apribojimus dėl vykstančio

⁽²³⁾ Ten pat.

⁽²⁴⁾ Ten pat.

⁽²⁵⁾ Slovėnijos Respublikos tęstinumo fondas yra viešasis finansinis fondas, įkurtas įgyvendinant Susitarimą dėl tęstinumo klausimų, ir šiuo atžvilgiu naudotis Slovėnijos Respublikos teisėmis ir vykdyti jos išsipareigojimus dalijant buvusios Jugoslavijos turtą, teises ir išsipareigojimus bei atlikti kitas užduotis, susijusias su buvusios Jugoslavijos tęstinumo klausimais.

⁽²⁶⁾ Bylinėjimasis yra susijęs su Slovėnijos teismų nagrinėjamomis bylomis dėl Kroatijos indėlininkams (Liublianos banko „Ljubljanska banka d.d.“ Zagrebo filialo klientams) išmokėtų indėlių užsienio valiuta po Jugoslavijos iširimo. Keliuose neseniai priimtuose teismo sprendimuose buvo pripažinta, kad NLB ir Liublianos bankas „Ljubljanska banka d.d.“ yra solidariai atsakingi.

⁽²⁷⁾ Įstatymas Nr. 52/2018, 2018 m. liepos 27 d. paskelbtas Slovėnijos Respublikos Oficialiajame leidinyje Nr. 52/2018 <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2018-01-2645/zakon-za-zascito-vrednosti-kapitalske-nalozbe-republike-slovenije-v-novi-ljubljanski-banki-d-d-ljubljana-zvknflb>

bylinėjimosi (galimam dividendų išmokėjimui būtinas išankstinis ECB sutikimas). Todėl be mechanizmo NLB turėtų ribotą galimybę mokėti dividendus ir visiškai tikėtina, kad tai sumažintų potencialių investuotojų skaičių. Ataskaitoje buvo padaryta išvada, kad bendras sumažėjusio investuotojų susidomėjimo ir padidėjimo rizikos, susijusios su NLB pinigų sraultais (tiek dėl bylinėjimosi, tiek dėl dividendų išmokėjimo atidėjimo), poveikis reikš, kad investuotojai reikalaus didesnės nuosavybės vertybinių popierių grąžos, kad būtų užtikrintas visų akcijų pasirašymas per pradinį viešą akcijų platinimą (toliau – PVAP). Bendras neigiamas išsipareigojimo ([...] ⁽²⁸⁾) ir mažesnio investuotojų skaičiaus reikalaujamos didesnės nuosavybės vertybinių popierių grąžos ([...] ⁽²⁹⁾) poveikis pardavimo kainai sudarys [...]. Ataskaitoje buvo padaryta išvada, kad šis skaičius yra didesnis už NLB didžiausios nominalios sumos, kuriai [...] bylinėjimasis kelia grėsmę, įvertį. Todėl ataskaitoje pritariama nuomonei, kad bylinėjimosi Kroatijoje kompensavimo mechanizmo nustatymas siekiant palaikyti NLB pardavimo kainą galiausiai užtikrins didesnes Slovėnijos grynąsias įplaukas.

5. SLOVĖNIJOS PATEIKTAS ATNAUJINTAS ĮSIPAREIGOJIMŲ SĄRAŠAS

- (45) 2018 m. liepos 13 d. Slovėnijos valdžios institucijos pateikė naują valstybės pagalbos išsipareigojimų rinkinį.
- (46) Slovėnija siekė iš dalies pakeisti pardavimo išsipareigojimą siūlydama sumažinti turimų NLB akcijų paketą iki blokuojančios mažumos tokia tvarka:
- 1) iki 2018 m. gruodžio 31 d. – ne mažiau kaip 50 % ir vienos akcijos (toliau – 50 % + 1);
 - 2) iki 2019 m. gruodžio 31 d. – likusias akcijas, kurios viršija blokuojančią mažumą.
- (47) Siūlomame iš dalies pakeistų išsipareigojimų sąrašė Slovėnija išskyrė skirtingus galimus 75 % – 1 NLB akcijų paketo pardavimo scenarijus. Pagal šiuos skirtingus scenarijus būtų taikomos skirtingos išsipareigojimų grupės (žr. 50–52 konstatuojamąsias dalis) ir išsipareigojimų įvykdymo terminai, kaip parodyta 3 lentelėje.
- (48) Slovėnija siūlo, kad tuo atveju, jeigu Slovėnija nesudarys įpareigojančio pardavimo ir pirkimo susitarimo dėl savo NLB akcijų pagal iš dalies pakeistą pardavimo išsipareigojimą ir 46 konstatuojamojoje dalyje pateiktą grafiką, tai Slovėnija suteiks už perleidimą atsakingam patikėtiniui išimtinis įgaliojimus sumažinti Slovėnijos turimų NLB akcijų paketą iki blokuojančios mažumos už [...].
- (49) Esant palankioms rinkos sąlygoms, Slovėnija neatmeta galimybės parduoti didesnę nei 50 % + 1 paketą, sudarantį ne daugiau kaip 75 % – 1 akcijų, iki 2018 m. gruodžio 31 d.
- (50) Slovėnija siūlo iš dalies pakeisti toliau nurodytus esamus išsipareigojimus, pateiktus priimant 2013 m. sprendimą (toliau – 1 grupės išsipareigojimai) ir pratęsti jų terminus:
- a) skirti narių vietas ir balsavimo teises stebėtojų taryboje ir jos komitetuose nepriklausomiems ekspertams pagal 2013 m. išsipareigojimų 9.6 dalį, įskaitant vienintelį pakeitimą, kad 100 % vietų bus skirta nepriklausomiems ekspertams (vietoje ankstesnių dviejų trečdalių);
 - b) užtikrinti, kad kiekvienas valstybės valdomas bankas išliktų atskiras ekonominis vienetas, galintis savarankiškai priimti sprendimus, kaip numatyta 2013 m. išsipareigojimų 9.10 dalyje;
 - c) užtikrinti, kad Slovėnijos valstybės įmonėms jokių būdu nebus taikomos palankesnės sąlygos negu nevalstybinėms įmonėms (nediskriminavimo nuostata), kaip numatyta 2013 m. išsipareigojimų 11 dalyje;
 - d) laikytis draudimo įsigyti įmonių, kaip apibūdinta 2013 m. išsipareigojimų 12.4 dalyje.
- (51) Be to, kitų esamų išsipareigojimų terminai bus pratęsti iki Slovėnija sumažins savo NLB akcijų paketą iki blokuojančios mažumos (toliau – 2 grupės išsipareigojimai):
- a) išlaidų mažinimo išsipareigojimas, nustatytas 2013 m. išsipareigojimų 2 dalyje, iš dalies keičiamas tik taip, kad veiklos sąnaudos (neskaitant vienkartinį neeilinių nesikartojančių išlaidų) visos grupės mastu gali sudaryti ne daugiau kaip [...] EUR kiekvienais metais;

⁽²⁸⁾ [...] apskaičiuojamas pagal negrąžintai pagrindinei sumai, dėl kurios iškelta nagrinėjama byla, taikomas sukauptas ~ [...] palūkanas ([...]); palūkanos apskaičiuojamos atsižvelgiant į teismo sprendimuose apskaičiuotas palūkanas.

⁽²⁹⁾ [...] atitinka didesnę [...] nuosavybės vertybinių popierių grąžą, kuri vėliau naudojama diskontuojant numatomus išmokėti dividendus pagal NLB verslo planą, siekiant apskaičiuoti poveikį PVAP kainai.

- b) pagrindinės veiklos nevykdančių patrunuojamųjų bendrovių perleidimo įsipareigojimas, nustatytas 2013 m. įsipareigojimų 4 dalyje, iš dalies keičiamas tik taip, kad NLB nesiims verslo ir veiklos, kurią turėjo perleisti;
- c) reklamos ir agresyvių komercinių strategijų draudimo įsipareigojimas, nustatytas 2013 m. įsipareigojimų 12.1 dalyje;
- d) kapitalo grąžinimo mechanizmo ir draudimo mokėti dividendus įsipareigojimas, nustatytas 2013 m. įsipareigojimų 12.2 dalyje, iš dalies keičiamas tik taip, kad pagal auditorių patikrintas metų pabaigos sąskaitas NLB išmokės savo akcininkams bent jau grynųjų pajamų sumą, atsižvelgiant į Europos ar Slovėnijos teisės aktų apribojimus ir su sąlyga, kad bus vykdomi tam tikri minimalaus kapitalo reikalavimai;
- e) už stebėseną atsakingo patikėtinio įsipareigojimas, nustatytas 2013 m. įsipareigojimų 18 dalyje, kuris bus taikomas iki 2019 m. pabaigos;
- f) už perleidimą atsakingo patikėtinio įsipareigojimas, nustatytas 2013 m. įsipareigojimų 19 dalyje.
- (52) Dėl nuosavybės vertybinių popierių gražos (NVPG) įsipareigojimo ir kitų rizikos valdymo ir kredito politikos įsipareigojimų, nustatytų 2013 m. įsipareigojimų 10.1–10.6 dalyse, Slovėnija siūlo pratęsti šio įsipareigojimo terminą bent tol, kol bus parduota ne mažiau kaip 50 % + 1 NLB akcijų, ir jį iš dalies keisti tik taip, kad naujų paskolų kainodara bus laikoma tinkama tik tada, kai nauja paskola padės pasiekti teigiamą NVPG neatskaičius [...] mokesčių kiekvienai atskirai paskolai arba kiekvienam klientui. Tačiau, jeigu Slovėnija iki [...] nesumažins turimų NLB akcijų iki blokuojančios mažumos, NVPG įsipareigojimas vėl bus taikomas nuo [...] iki tol, kol Slovėnija sumažins turimų NLB akcijų paketą iki blokuojančios mažumos.
- (53) Slovėnija taip pat teikia toliau nurodytus papildomus įsipareigojimus kaip kompensacines priemones dėl vilkinamo pardavimo (toliau – 3 grupės įsipareigojimai):
- a) ne vėliau kaip iki [...] ir gavęs Komisijos sutikimą NLB išleis 2 lygio priemonę investuotojams, kurie yra nepriklausomi nuo Slovėnijos, išskyrus didelių rinkos sutrikdymu atveju;
- b) NLB uždarys [10–20] prekybos vietų Slovėnijoje iki [...].
- (54) Be to, Slovėnija papildomai siūlo, kad jai nesumažinus turimų NLB akcijų iki blokuojančios mažumos iki 2018 m. gruodžio 31 d., NLB perleis turimų draudimo patrunuojamosios bendrovės „NLB Vita“ akcijų paketą iki [...].

3 lentelė

Taikomi įsipareigojimai ir terminai pagal skirtingus scenarijus

Scenarijus	1 grupės įsipareigojimai	2 grupės įsipareigojimai	3 grupės įsipareigojimai	„NLB Vita“	NVPG (įskaitant rizikos valdymą ir kredito politiką)
Slovėnija iki 2018 12 31 parduoda 75 % – 1 NLB akcijų	Iki 2018 12 31, išskyrus draudimo įsigyti įmones įsipareigojimą (iki 2019 12 31)	Iki 2018 12 31, išskyrus už stebėseną atsakingo patikėtinio įsipareigojimą (iki 2019 12 31)	Išleisti 2 lygio priemonę iki [...] Uždaryti [10–20] prekybos vietų iki [...]	Nėra duomenų	Iki bus parduota ne mažiau kaip 50 % + 1 NLB akcijų
Slovėnija iki 2018 12 31 parduoda 50 % + 1 NLB akcijų, o iki 2019 12 31 – likusias akcijas, kurios viršija blokuojančią mažumą	Iki 2019 12 31	Iki bus parduota 75 % – 1 NLB akcijų, išskyrus už stebėseną atsakingo patikėtinio įsipareigojimą (iki 2019 12 31)	Išleisti 2 lygio priemonę iki [...] Uždaryti [10–20] prekybos vietų iki [...]	Pardavimas iki [...]	Iki bus parduota ne mažiau kaip 50 % + 1 NLB akcijų ir nuo [...] iki bus parduota 75 % – 1 NLB

Scenarijus	1 grupės įsipareigojimai	2 grupės įsipareigojimai	3 grupės įsipareigojimai	„NLB Vita“	NVPG (įskaitant rizikos valdymą ir kredito politiką)
Slovėnija iki 2018 12 31 neparduoda 50 % + 1 NLB akcijų, už perleidimą atsakingas patikėtinis turi parduoti Slovėnijos akcijų paketą iki blokuojančios mažumos	Iki 2018 12 31, išskyrus draudimo įsigyti įmones įsipareigojimą (iki 2019 12 31)	Iki 2018 12 31, išskyrus už stebėseną atsakingo patikėtinio įsipareigojimą (iki 2019 12 31)	Išleisti 2 lygio priemonę iki [...] Uždaryti [10–20] prekybos vietų iki [...]	Pardavimas iki [...]	Iki bus parduota ne mažiau kaip 50 % + 1 NLB akcijų ir nuo [...] iki bus parduota 75 % – 1 NLB akcijų
Slovėnija iki 2018 12 31 parduoda 50 % + 1 NLB akcijų, tačiau iki 2019 12 31 neparduoda likusių akcijų, kurios viršija blokuojančią mažumą	Iki 2019 12 31	Iki bus parduota 75 % – 1 NLB akcijų, išskyrus už stebėseną atsakingo patikėtinio įsipareigojimą (iki 2019 12 31)	Išleisti 2 lygio priemonę iki [...] Uždaryti [10–20] prekybos vietų iki [...]	Pardavimas iki [...]	Iki bus parduota ne mažiau kaip 50 % + 1 NLB akcijų ir nuo [...] iki bus parduota 75 % – 1 NLB akcijų

6. PRIEMONIŲ VERTINIMAS

6.1. Valstybės pagalbos buvimas

- (55) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, dėl kurios, palaikant tam tikras įmones, iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija, yra valstybės pagalba, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (56) Komisija jau 2013 m. sprendime padarė išvadą, kad 18 konstatuojamojoje dalyje apibūdintos priemonės yra valstybės pagalba. Šis vertinimas lieka nepakitęs ⁽³⁰⁾.
- (57) Komisija 58–62 konstatuojamosiose dalyse įvertins, ar 43 konstatuojamojoje dalyje apibūdintas kompensavimo mechanizmas (toliau – kompensavimo mechanizmas) atitinka visas sąlygas, kurias įvykdžius priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba. Kadangi priemonė turi atitikti visus valstybės pagalbos kriterijus, ji negali būti laikoma valstybės pagalba, jeigu neatitinka bent vieno valstybės pagalbos kriterijaus.
- (58) Komisija įvertins, ar kompensavimo mechanizmu, kurį Slovėnija ketina įdiegti, būtų suteikiamas pranašumas NLB. Šiuo tikslu Komisija taikys rinkos ekonomikos veiklos vykdytojo kriterijus, kurie gali būti taikomi įvairiems ekonominiams sandoriams. Komisija pažymi, kad kompensavimo mechanizmas taikomas parduodant turtą, todėl Komisija turi taikyti privataus pardavėjo kriterijus. Komisija turi įvertinti, ar hipotetinis privatus pardavėjas būtų siūlęs tokį patį kompensavimo mechanizmą vykdant tokį patį pardavimą.
- (59) Pirma, Komisija pažymi, kad kompensavimo mechanizmas yra susijęs su teismo bylomis, kurios nagrinėjamos ilgą laiką ir kurių atžvilgiu investuotojams gali trūkti didelės vertinimo patirties ⁽³¹⁾. Kroatijos teismai neseniai priėmė NLB nepalankų sprendimą, todėl šis klausimas atsidūrė investuotojų dėmesio centre ⁽³²⁾. Ginčas prasidėjo iki Jugoslavijos iširimo ir nėra susijęs su pastarojo meto NLB operacijomis ir veikla. Tai, kad dėl pateiktų reikalavimų NLB gali būti pripažintas solidariai atsakingas su banku „Ljubljanska banka d.d.“ dar labiau apsunkina reikalavimo vertinimą, nes yra sudėtingiau įvertinti tokio reikalavimo poveikį vien tik NLB. Komisija supranta,

⁽³⁰⁾ Dėl Slovėnijos pastabos (žr. 41 konstatuojamąją dalį), kad įsipareigojimai yra susiję tik su 2013 m. rekapitalizavimu, Komisija pažymi, kad pirmi du rekapitalizavimai buvo laikinai patvirtinti priimančiomis sprendimais dėl sanavimo ir buvo patvirtinti kaip restruktūrizavimo pagalba tik 2013 m. sprendime, atsižvelgiant į pateiktą restruktūrizavimo planą ir įsipareigojimus. Todėl pateikti įsipareigojimai taip pat yra susiję su pirmais dviem rekapitalizavimais.

⁽³¹⁾ Palyginti su teisiniais reikalavimais, kurie yra labiau būdingi įprastai bendrovės veiklai, pavyzdžiui, reikalavimais, susijusiems su atsakomybe už produktus, arba reikalavimais, susijusiems su netinkamu pardavimu.

⁽³²⁾ Žr. 21 išnašą.

kad dėl šių vertinimo sunkumų gali kilti informacijos asimetrijos problemų. Atsižvelgiant į šias aplinkybes suprantama, kad nesant tokio mechanizmo investuotojai šį klausimą įkainotų kuo didesne suma. Kadangi investuotojai atsižvelgtų į patį nepalankiausią galimą scenarijų, mechanizmas leistų Slovėnijos valdžios institucijoms išnaudoti palankesnius teismo sprendimus.

- (60) Antra, Komisija atkreipia dėmesį į informaciją Slovėnijos pateiktoje ataskaitoje, kurioje, atsižvelgiant į investuotojų grįžtamąją informaciją, pažymima, kad nesant tokio kompensavimo mechanizmo tam tikri investuotojai nebesirinktų PVAP, o tai turėtų neigiamą poveikį pardavimo kainai ⁽³³⁾. Šiuo atžvilgiu ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į investuotojus, kuriuos domina investicijos, už kurias išmokami dividendai. Šiomis aplinkybėmis Komisija taip pat pažymi, kad [...] ECB, veikdamas kaip priežiūros institucija, jau yra nustatęs dividendų apribojimus dėl vykstančio bylinėjimosi. Todėl NLB nebuvo leista išmokėti dividendų [...] ⁽³⁴⁾. Apibendrinant, pagal scenarijų „be mechanizmo“ ataskaitoje akcentuojama, kad dėl šios priežasties būtų daromas neigiamas poveikis [...] pardavimo kainai ⁽³⁵⁾, o kompensavimo mechanizmo nebuvimas netgi keltų grėsmę PVAP užbaigimui ⁽³⁶⁾.
- (61) Komisija pažymi, kad iš ataskaitos, grindžiamos pagrįstomis Komisijos patikrintomis prielaidomis, matyti, jog neigiamas ir maksimalistinis investuotojų požiūris į bylinėjimąsi Kroatijoje ([...]) kartu su sumažėjusiu dividendų investuotojų susidomėjimu ([...]) gerokai viršija Slovėnijos valstybės įvertintas išlaidas taikant mechanizmą (daugiausia [...], tačiau mažiau priėmus palankesnius teismo sprendimus). Remdamasi šiomis aplinkybėmis, Komisija daro išvadą, kad mechanizmas turės teigiamą poveikį grynosioms NLB pardavimo įplaukoms.
- (62) Remdamasi 58–61 konstatuojamosiose dalyse pateiktu vertinimu, Komisija sutinka, kad privatus pardavėjas, atsižvelgdamas į itin specifines bylinėjimosi Kroatijoje aplinkybes, taip pat taikytų tokį kompensavimo mechanizmą vykdydamas pardavimą, todėl Slovėnija nesuteikia pranašumo NLB. Kadangi SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti turi būti taikomi visi kartu ir atsižvelgiant į tai, kad nėra įvykdyta pranašumo suteikimo sąlyga, laikoma, kad įdiegus kompensavimo mechanizmą papildoma valstybės pagalba nebus teikiama.

6.2. Suderinamumo vertinimas

- (63) Dėl Slovėnijos ir kitų šalių pastabų, pateiktų šio sprendimo 3 ir 4 skirsniuose, Komisija pažymi, kad ne viena šių pastabų yra susijusi su 2013 m. sprendimu. Komisija primena, kad ji vertins tik klausimus, iškeltus 2018 m. sprendime pradėti procedūrą, ir neatliks pakartotinio 2013 m. sprendimo vertinimo nei peržiūrėdama tuo metu atliktą pagalbos vertinimą, nei tokios pagalbos suderinamumo vertinimą remiantis 2013 m. Slovėnijos pateiktais išipareigojimais. Konkrečiai Komisija iš naujo nevertins savo išvados, kad NLB ilgalaikį gyvybingumą lėmė išipareigojimas parduoti Slovėnijos turimas akcijas iki blokuojančios mažumos. Reikalavimas pakeisti NLB savininkus iš tiesų užtikrina, kad NLB visais lygmenimis būtų valdomas taip, kad būtų užtikrinta kuo didesnė vertė ir nebūtų siekiama kitų trumpalaikių ar ilgalaikių politinių tikslų.
- (64) Komisija mano, kad toliau nurodytos kitų suinteresuotųjų šalių pastabos yra susijusios su 2018 m. sprendime pradėti procedūrą išreikštomis abejonėmis ir preliminariais nustatytais faktais:
- a) pirmosios šalies nurodytos kitos valstybės pagalbos bylos, kuriose Komisija leido pratęsti pardavimo išipareigojimų terminus ⁽³⁷⁾, ir tvirtinimas, kad termino pratęsimas iki 2019 m. apskritai naudingas Slovėnijai ir Slovėnijos mokesčių mokėtojams;
 - b) pirmosios šalies argumentas, kad papildomi išipareigojimai tik pablogintų NLB ilgalaikio gyvybingumo perspektyvas.

⁽³³⁾ 2017 m. sprendimo dėl pakeitimų 28 ir 29 konstatuojamosiose dalyse jau priėjo prie išvados, kad sandoris yra didelis palyginti su investuotojų paklausa. Komisija konkrečiai pažymėjo, kad NLB PVAP būtų gerokai didesnis palyginti su neseniai VRE rinkoje stebėtų sandorių dydžiais. Be to, Slovėnija nėra pakankamai įtraukta į rinkos indeksus, o tai reiškia, kad yra ribota natūrali investuotojų, stebincijų indeksą arba naudojančių indeksą palyginimui, paklausa. 2017 m. sprendime dėl pakeitimų Komisija šiuo pagrindu priėjo prie išvados, kad laipsniškesnis akcijų pardavimas yra pagrįstas. Iš tikrųjų mažesnė paklausa nepritraukiant daugiau investuotojų dar labiau sumažins galimą PVAP kainą.

⁽³⁴⁾ Taip pat žr. NLB 31-ojo akcininkų susirinkimo pranešimą spaudai <https://www.nlb.si/investor-news-27-06-2018>.

⁽³⁵⁾ Finansų konsultantas daro prielaidą, kad investuotojai padidins pageidaujama investicijoms taikomą nuosavybės vertybinių popierių grąžą [...], o tai turėtų neigiamą poveikį NLB [...] akcijoms.

⁽³⁶⁾ Komisija primena, kaip paaiškinta 44 konstatuojamojoje dalyje, kad Kroatijos klausimo poveikis vertinimui yra didelis absoliučiaisiais skaičiais.

⁽³⁷⁾ Žr. šio sprendimo 27a konstatuojamąją dalį.

- (65) Dėl palyginimo su kitomis bylomis Komisija primena, kad ji visose bylose suderinamumą vertina remdamasi Komisijos komunikatais ⁽³⁸⁾, galiojančiais pagalbos suteikimo metu. Komisija taip pat primena, kad šioje byloje NLB akcijų paketo pardavimas buvo reikalingas siekiant užtikrinti NLB gyvybingumą ir jis buvo bendro restruktūrizavimo pagalbos vertinimo dalis, o kitose bylose turtas buvo parduodamas atsižvelgiant į likvidavimo pagalbos vertinimą.
- (66) Komisija pažymi, išpareigojimų, kurie tariamai turi neigiamą poveikį NLB gyvybingumui, atžvilgiu nepateikta jokių konkrečių priežasčių ar išpareigojimų pavyzdžių. Kaip pažymima 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 55 konstatuojamojoje dalyje, Komisija įvertins, ar nauju išpareigojimų rinkiniu išlaikoma pradinė 2013 m. sprendimo ir 2017 m. sprendimo dėl pakeitimų pusiausvyra ir ar iš dalies pakeisti išpareigojimai neturi neigiamo poveikio NLB gyvybingumui ir kartu yra pakankami dėl naštos pasidalijimo ir kompensacinių priemonių.
- (67) Kadangi Slovėnija apie iš dalies pakeistus išpareigojimus pranešė 2018 m. liepos 13 d., Komisija vertins, ar šiuos naujus išpareigojimus būtų galima laikyti lygiaverčiais išpareigojimais, pateiktais priimant 2013 m. sprendimą ir 2017 m. sprendimą dėl pakeitimų. Komisija iš naujo nevertins 2017 m. gruodžio 21 d. pateiktų išpareigojimų, kurie buvo vertinami priimant 2018 m. sprendimą pradėti procedūrą.
- (68) Iš esmės restruktūrizavimo sprendimą ⁽³⁹⁾ galima iš dalies pakeisti, jeigu pakeitimu nenumatoma papildoma pagalba, o pakeitimas yra grindžiamas naujais išpareigojimais, kuriuos galima laikyti lygiaverčiais iš pradžių pateiktiems išpareigojimams. Tokiu atveju esamos pagalbos priemonės išliktų suderinamomis su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jeigu nepasikeistų bendra pradinio sprendimo pusiausvyra. Siekiant išsaugoti pradinę pusiausvyrą, pakeisti išpareigojimai neturėtų neigiamai paveikti pagalbos gavėjo gyvybingumo, o visas išpareigojimų rinkinys išlaidų pasidalijimo ir kompensacinių priemonių atžvilgiais turėtų būti lygiavertis, atsižvelgiant į Restruktūrizavimo komunikato reikalavimus.
- (69) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą ⁽⁴⁰⁾ primenama, kad 2013 m. sprendimo gyvybingumo skirsnis buvo iš esmės grindžiamas NLB savininkų struktūros pasikeitimu siekiant užtikrinti NLB ilgalaikį gyvybingumą. 2013 m. Slovėnijos valdžios institucijos išpareigojo pašalinti valstybės įtaką kasdieniui NLB veiklai. Slovėnija dabar siūlo iki 2018 m. gruodžio 31 d. parduoti ne mažiau kaip 50 % + 1 NLB akcijų, o iki 2019 m. gruodžio 31 d. – likusias akcijas, kurios viršija blokuojančią mažumą.
- (70) Komisija gali vėl patvirtinti NLB ilgalaikį gyvybingumą, jeigu bus labai griežtai laikomasi šio patikslinto pardavimo grafiko. Šiuo atžvilgiu Komisija palankiai vertina aplinkybę, kad iš dalies pakeisti išpareigojimai yra tam tikra dalimi susiję su perleidimu, todėl jais nustatomos teisingos spartesnio pardavimo paskatos. Pavyzdžiui, Komisija pažymi, kad, pardavus akcijų paketą iki blokuojančios mažumos iki 2019 m. gruodžio 31 d., tam tikri išpareigojimai nebus taikomi nuo ankstesnės dienos ⁽⁴¹⁾. Tai turėtų užtikrinti, kad Slovėnija kuo greičiau parduos turimų akcijų paketą iki blokuojančios mažumos. Komisija daro išvadą, kad patikslintas grafikas kartu su nauju Slovėnijos išpareigojimų rinkiniu turėtų užtikrinti, kad nei NLB pardavimas, nei restruktūrizavimo laikotarpio pabaiga nebus nepagrįstai vilkinami ⁽⁴²⁾.
- (71) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą ⁽⁴³⁾ Komisija taip pat pateikė kitų pastabų, atkreipdama dėmesį į nepakankamą pažangą atkuriant gyvybingumą, pavyzdžiui, naujai neišleistą subordinuotosios skolos kapitalą,

⁽³⁸⁾ Komunikatas „Valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms dėl dabartinės pasaulinės finansų krizės“ (toliau – 2008 m. Bankų komunikatas), OL C 270, 2008 10 25, p. 8; Komunikatas „Finansų įstaigų kapitalo atkūrimas esant dabartinei finansų krizei: pagalbos apribojimas iki mažiausios būtinos sumos ir apsaugos priemonės nuo netinkamo konkurencijos iškraipymo“ (toliau – Rekapitalizavimo komunikatas), OL C 10, 2009 1 15, p. 2; Komisijos komunikatas dėl sumažėjusios vertės turto tvarkymo Bendrijos bankų sektoriuje (toliau – Sumažėjusios vertės turto komunikatas), OL C 72, 2009 3 26, p. 1; Komunikatas dėl finansų sektoriaus gyvybingumo atkūrimo ir restruktūrizavimo priemonių vertinimo pagal valstybės pagalbos taisykles dabartinės krizės sąlygomis (toliau – Restruktūrizavimo komunikatas), OL C 195, 2009 8 19, p. 9. Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2011 m. sausio 1 d. bankams skirtoms paramos priemonėms dėl finansų krizės (toliau – 2010 m. Pratęsimo komunikatas), OL C 329, 2010 12 7, p. 7, ir Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2012 m. sausio 1 d. bankų priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (toliau – 2011 m. Pratęsimo komunikatas), OL C 356, 2011 12 6, p. 7.

⁽³⁹⁾ Be to, Komisija išimties tvarka taip pat yra leidusi iš dalies pakeisti esamus išpareigojimus kai kuriose kitose bylose, pavyzdžiui, 2017 m. rugsėjo 18 d. Komisijos sprendime (ES) 2018/119 dėl valstybės pagalbos Nr. SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Jungtinė Karalystė – Alternatyvus paketas, skirtas pakeisti „Royal Bank of Scotland“ išpareigojimą parduoti verslo liniją „Rainbow“ (OL L 28, 2018 1 31, p. 49).

⁽⁴⁰⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 57 konstatuojamąją dalį.

⁽⁴¹⁾ Būtent išpareigojimas parduoti [...], [...] ir [...].

⁽⁴²⁾ Kaip išsamiai paaiškinta Restruktūrizavimo komunikato 15 punkte.

⁽⁴³⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 58 konstatuojamąją dalį.

didelių neveiksnių paskolų skaičių ir įmonės valdymo klausimus, susijusius su stebėtojų tarybos narių skyrimu ⁽⁴⁴⁾. Komisija pažymi, kad 2018 m. liepos 13 d. pranešimu Slovėnija išpareigoja, kad NLB išleis 2 lygio priemonę iki [...] ir į stebėtojų tarybą skirti tik nepriklausomus ekspertus. Komisija mano, kad šiais išpareigojimais bus teigiamai prisidėta prie NLB gyvybingumo. Komisija taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad neveiksnių paskolų dalis bendroje paskolų struktūroje ⁽⁴⁵⁾ dar sumažėjo per pirmą 2018 m. ketvirtį iki 8,8 % (palyginti su 9,2 % santykiu 2017 m. gruodžio mėn. pabaigoje).

- (72) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą ⁽⁴⁶⁾ Komisija taip pat išreiškė abejonių dėl pradinio Slovėnijos pasiūlymo kaip kompensacinę priemonę paskirti nepriklausomą patikėtinį veiksmingumo. Kadangi šis išpareigojimas neįtrauktas į naujausią Slovėnijos pateiktą informaciją, Komisijai nereikia daryti jokių išvadų šiame sprendime dėl tokio nepriklausomo patikėtinio veiksmingumo.
- (73) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą ⁽⁴⁷⁾ Komisija padarė preliminarią išvadą, kad dėl vėlavimo parduoti NLB akcijas faktiškai pailgėjo restruktūrizavimo laikotarpis. Kadangi daugelis išpareigojimų buvo logiškai susieti su restruktūrizavimo laikotarpiu (žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 25 konstatuojamąją dalį), Komisija nurodė, kad kartu su pardavimo termino pratęsimu turėtų būti pratęsti ir kiti restruktūrizavimo išpareigojimai. Komisija pažymi, kad Slovėnija dabar siūlo pratęsti beveik visų atitinkamų esamų išpareigojimų terminus iki pardavimo pabaigos. Svarbiausias esamas 2013 m. sprendimo išpareigojimas, kuris nėra pratęsimas iki akcijų paketo sumažinimo iki blokuojančios mažumos, yra [...] išpareigojimas. Tačiau Komisija pažymi, kad yra pratęsimai ne tik esami išpareigojimai, bet ir siūlomi papildomi kompensaciniai išpareigojimai.
- (74) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą ⁽⁴⁸⁾ Komisija taip pat išreiškė abejonių, ar Slovėnija negalėtų dar labiau pagerinti NLB gyvybingumo, be kita ko, vietoje nepriklausomo patikėtinio paskirdama visus įgaliojimus turintį už perleidimą atsakingą patikėtinį. Komisija suabejojo ⁽⁴⁹⁾, ar alternatyvaus išpareigojimo perleisti patronuojamąsias bendroves Balkanų šalyse atsakymas nesusilpnintų esamų išpareigojimų. Komisija pažymi, kad Slovėnija dabar siūlo suteikti už perleidimą atsakingam patikėtinui išimtinis įgaliojimus parduoti Slovėnijos turimas NLB akcijas iki blokuojančios mažumos, jeigu Slovėnija neįvykdys pardavimo išpareigojimo. Komisija mano, kad skiriant už perleidimą atsakingą patikėtinį išskaidomos abejonės, išreikštos dėl 75 % – 1 NLB akcijų pardavimo įgyvendinimo, tokiu būdu sustiprinant pardavimo išpareigojimo patikimumą ir pagerinant NLB gyvybingumo perspektyvas.
- (75) 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 63 konstatuojamojoje dalyje Komisija taip pat išreiškė abejonių, ar Slovėnija neturėtų apsvarstyti tolesnių NLB struktūrinių priemonių, pavyzdžiui, tam tikrų patronuojamųjų bendrovių perleidimo, ir (arba) elgesio priemonių, skirtų NLB akcijų paketo pardavimo ir restruktūrizavimo vilkinimui kompensuoti. Kadangi NLB rinkoje veiks ilgesnį laikotarpį visiškai neužtikrinus banko ilgalaikio gyvybingumo, tai gali būti konkurencijos iškraipymo šaltiniu. Komisija dabar pažymi, kad Slovėnija pasiūlė tris papildomus išpareigojimus ⁽⁵⁰⁾: išleisti 2 lygio priemonę iki [...], uždaryti [10–20] papildomų prekybos vietų ir perleisti NLB turimą „NLB Vita“ kapitalo dalį (pastarasis išpareigojimas taikomas tik tuo atveju, jeigu Slovėnija iki 2018 m. pabaigos nesumažins turimo NLB akcijų paketo iki blokuojančios mažumos). Iš tiesų, kuo ilgesnis laikotarpis visiškai neužtikrinus banko ilgalaikio gyvybingumo, tuo daugiau reikia kompensacinių priemonių norint užtikrinti, kad bendras išpareigojimų rinkinys išliktų lygiavertis pagal kompensacines priemones. Komisija mano, kad prekybos vietų, kurias Slovėnija siūlo uždaryti, skaičius yra didelis (palyginti su prekybos vietų, kurias NLB turi Slovėnijoje, skaičiumi ⁽⁵¹⁾), todėl NLB komercinė struktūra Slovėnijoje bus mažiau pastebima ⁽⁵²⁾. Komisija taip pat palankiai vertina „NLB Vita“ perleidimo poveikį tiek konkurencijai ⁽⁵³⁾, tiek naštos pasidalijimui nepakenkiant NLB gyvybingumui ⁽⁵⁴⁾. Apskritai Komisija daro išvadą, kad kompensacinės priemonės yra pakankamos, kad kompensuotų 75 % – 1 NLB akcijų paketo pardavimo vėlavimą ir prailgintą restruktūrizavimo procesą.

⁽⁴⁴⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 36 konstatuojamąją dalį.

⁽⁴⁵⁾ Žr. 1 lentelę.

⁽⁴⁶⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 59–62 konstatuojamąsias dalis.

⁽⁴⁷⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 63 konstatuojamąją dalį.

⁽⁴⁸⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 63 konstatuojamąją dalį.

⁽⁴⁹⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 65 konstatuojamąją dalį.

⁽⁵⁰⁾ Žr. šio sprendimo 53 ir 54 konstatuojamąsias dalis.

⁽⁵¹⁾ Žr. šio sprendimo 15 konstatuojamąją dalį.

⁽⁵²⁾ Taip pat žr. Restruktūrizavimo komunikato 35 punktą.

⁽⁵³⁾ Taip pat žr. šio sprendimo 15 ir 16 konstatuojamąsias dalis: pagal dydį „NLB Vita“ yra mažesnė nei užsienio patronuojamosios bendrovės, kurias NLB turėjo perleisti pagal pradinį perleidimo išpareigojimą (taip pat atsižvelgiant į tai, kad „NLB Vita“ yra 50 % bendroji įmonė). „NLB Vita“ indėlis į bendras grynąsias NLB pajamas yra gana nedidelis, todėl NLB gyvybingumui nebus daromas neigimas poveikis.

⁽⁵⁴⁾ Taip pat žr. Restruktūrizavimo komunikato 35 punktą.

- (76) 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 63 konstatuojamojoje dalyje Komisija taip pat išreiškė abejonių, ar naujos išperkamosios nuomos bendrovės įsteigimas netrukus po ankstesnės išperkamosios nuomos bendrovės likvidavimo vykdant 2013 m. sprendime numatytus valstybės pagalbos išpareigojimus nepažeistų išpareigojimo perleisti NLB pagrindinės veiklos nevykdančias patronuojamąsias bendroves esmės. Komisija pažymi, kad tuo tarpu NLB nutraukė visas steigimo procedūras, todėl ši abejonė nebeaktuali.
- (77) 2018 m. sprendime pradėti procedūrą ⁽⁵⁵⁾ Slovėnija taip pat buvo raginama patikslinti, kad naujausiais išpareigojimais nekeičiami jokie kiti 2017 m. sprendime dėl pakeitimų numatyti išpareigojimai (visų pirma dėl draudimo išigyti įmonių). Komisija pažymi, kad Slovėnija naujausiame pranešime ⁽⁵⁶⁾ patikslino, kad išigijimo draudimas bus taikomas iki 2019 m. gruodžio 31 d.

7. IŠVADA

- (78) Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą naujo išpareigojimų rinkinio, apie kurį pranešta 2018 m. liepos 13 d., vertinimą, Komisijos abejonės išpareigojimų lygiavertiškumo, išreikštos 2018 m. sprendime pradėti procedūrą, yra išsklaidytos, o poveikis 2013 m. sprendime ir 2017 m. sprendime dėl pakeitimų padarytoms išvadoms nedaromas. Todėl Komisija, remdamasi Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 ⁽⁵⁷⁾ 9 straipsnio 3 dalimi, daro išvadą, kad NLB suteikta valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą.
- (79) Be to, remdamasi Reglamento (ES) 2015/1589 4 straipsnio 2 dalimi, Komisija daro išvadą, kad mechanizmas, skirtas kompensuoti NLB teisinės pasekmės, susijusias su Kroatijoje vykstančiu bylinėjimusi, nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- (80) Komisija pažymi, kad Slovėnija išimties tvarka sutiko šio sprendimo tekstą gauti tik anglų kalba,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Išpareigojimų, kuriuos Slovėnija pateikė pagal sprendimus SA.33229 (2012/C) (ex 2011/N) ir SA.33229 (2017/N-2), pakeitimas išpareigojimais, apie kuriuos pranešė Slovėnija ir kurie yra pateikti šio sprendimo priede, yra suderinamas su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą.

2 straipsnis

Kompensavimo mechanizmas, skirtas kompensuoti NLB teisinėms pasekmėms, susijusioms su Kroatijoje vykstančiu bylinėjimusi, nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Slovėnijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2018 m. rugpjūčio 10 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

⁽⁵⁵⁾ Žr. 2018 m. sprendimo pradėti procedūrą 66 konstatuojamąją dalį.

⁽⁵⁶⁾ Žr. šio sprendimo 50 konstatuojamąją dalį.

⁽⁵⁷⁾ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

PRIEDAS

NAUJAS ĮSIPAREIGOJIMAS, PAKEIČIANTIS 2017 M. SPRENDIMO DĖL PAKEITIMŲ 14 ĮSIPAREIGOJIMĄ

- (14) **[valstybės akcijų paketo sumažinimas]** Slovėnija sumažins turimų *NLB d.d.* akcijų paketą iki 25 % ir vienos akcijos (toliau – blokuojanti mažuma) tokia tvarka:

iki 2018 m. gruodžio 31 d. – ne mažiau kaip 50 % ir vienos akcijos. Esant palankioms rinkos sąlygoms, Slovėnija neatmeta galimybės parduoti didesnę nei 50 % ir vienos akcijos dalį, sudarančią ne daugiau kaip 75 % be vienos akcijos.

Jeigu Slovėnija nesudarys įpareigojančio (-ų) pardavimo ir pirkimo susitarimo (-ų) dėl savo *NLB d.d.* akcijų pagal šį 14 dalies a papunktį iki 2018 m. gruodžio 31 d., ji suteiks už perleidimą atsakingam patikėtiniui (paskirtam pagal 2013 m. įsipareigojimų 19 dalį) išimtinis įgaliojimus sumažinti Slovėnijos turimų *NLB d.d.* akcijų paketą iki blokuojančios mažumos už [...]. Jeigu už perleidimą atsakingam patikėtiniui bus suteikti įgaliojimai sumažinti Slovėnijos turimų *NLB d.d.* akcijų paketą iki blokuojančios mažumos pagal šį 14 dalies a papunktį, visi 14.1 ir 14.2 dalyse nustatyti įsipareigojimai, išskyrus 14.1.4 ir 14.2.6 dalių įsipareigojimus, nebebus taikomi nuo 2018 m. gruodžio 31 d. Tas pats galioja tuo atveju, jeigu Slovėnija iki 2018 m. gruodžio 31 d. sumažins turimų akcijų paketą iki blokuojančios mažumos;

iki 2019 m. gruodžio 31 d. – likusią dalį, kuria viršijama blokuojanti mažuma.

Jeigu Slovėnija nesudarys įpareigojančio (-ų) pardavimo ir pirkimo susitarimo (-ų) dėl savo *NLB d.d.* akcijų pagal šį 14 dalies b papunktį iki 2019 m. gruodžio 31 d., ji suteiks už perleidimą atsakingam patikėtiniui (paskirtam pagal 2013 m. įsipareigojimų 19 dalį) išimtinis įgaliojimus sumažinti Slovėnijos turimų *NLB d.d.* akcijų paketą iki blokuojančios mažumos už [...].

Slovėnija sumažins turimų *NLB d.d.* akcijų paketą pirmiau nurodytomis sąlygomis skaidriai, atvirai ir konkurencingai, remdamasi Potvarkio dėl valstybei priklausančio turto valdymo strategijos nuostatomis, jas perleisdama investuotojui (-ams), kuris (-ie) yra nepriklausomas (-i) ir nesusijęs (-ę) su Slovėnijos Respublika.

Vykdydamas savo pareigas, numatytas 14 dalies a arba b punktuose, už perleidimą atsakingas patikėtinis veiks pagal pirmesnę dalį ir profesionaliai, apdairiai, stropiai.

Tuo atveju, jeigu Slovėnija nesumažins turimų *NLB d.d.* akcijų paketo iki blokuojančios mažumos iki 2018 m. pabaigos, *NLB d.d.* perleis savo draudimo patronuojamąją bendrovę „NLB Vita“ iki [...].

Jeigu Slovėnija ne vėliau kaip iki 2018 m. gruodžio 31 d. bus pardavusi ne mažiau kaip 50 % turimų *NLB d.d.* akcijų ir vieną akciją, 14.1 dalies įsipareigojimai bus taikomi ir vykdomi iki 2019 m. gruodžio 31 d. 14.2 dalies įsipareigojimai, išskyrus 14.2.1 ir 14.2.6 dalių įsipareigojimus, bus taikomi ir vykdomi tol, kol Slovėnija sumažins turimų *NLB d.d.* akcijų paketą iki blokuojančios mažumos. 14.2.1 dalies įsipareigojimas bus taikomas ir vykdomas tol, kol bus perleista didžioji dalis (ne mažiau kaip 50 % + 1 akcija) valstybės turimų akcijų, o nuo [...] – kol Slovėnija sumažins turimų *NLB d.d.* akcijų paketą iki blokuojančios mažumos.

- (14.1) Slovėnija prisiima šiuos įsipareigojimus:

- (14.1.1) visas narių vietas ir balsavimo teises stebėtojų taryboje ir jos komitetuose skirs nepriklausomiems ekspertams, t. y. asmenims, kurie:

šiuo metu nedirba ir per paskutinius 24 mėnesius iki paskyrimo į šias pareigas nedirbo bendrovėje „Slovenian Sovereign Holding“, valstybės institucijoje, valstybės agentūroje, valstybės fonde, viešosios teisės įstaigoje ar viešosios teisės ekonominėje įstaigoje, kurios steigėja yra Slovėnijos Respublika,

šiuo metu nedirba ir per paskutinius 24 mėnesius iki paskyrimo į šias pareigas nedirbo jokioje kitoje viešojoje įstaigoje, kuri netiesiogiai finansuojama biudžeto lėšomis, arba bet kurioje įstaigoje, kurios veiklai lemiamą įtaką daro Slovėnijos Respublika, „Slovenian Sovereign Holding“ arba „Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja d.d.“, kaip apibrėžta Bendrovių įstatyme (Slovėnijos Respublikos oficialusis leidinys Nr. 65/09 – oficiali konsoliduota redakcija su vėlesniais pakeitimais),

šiuo metu neina ir per paskutinius 24 mėnesius iki paskyrimo į šias pareigas nėjo vadovo pareigų ar nebuvo lyderis jokioje Slovėnijos politinėje partijoje,

- (14.1.2) užtikrins, kad kiekvienas valstybės valdomas bankas išliktų atskiras ekonominis vienetas, galintis savarankiškai priimti sprendimus, kaip numatyta 2013 m. įsipareigojimų 9.10 dalyje,
- (14.1.3) užtikrins, kad Slovėnijos valstybės įmonėms jokiū būdu nebūtų taikomos palankesnės sąlygos negu nevalstybinėms įmonėms (nediskriminavimo nuostata), kaip numatyta 2013 m. įsipareigojimų 11 dalyje,
- (14.1.4) užtikrins, kad NLB neįsigytų jokių kitų įmonių dalių, kaip numatyta 2013 m. įsipareigojimų 12.4 dalyje.
- (14.2) Be to, Slovėnija įsipareigoja įvykdyti šiuos 2013 m. įsipareigojimus (jų pradine forma su toliau nurodytais turinio pakeitimais):
- (14.2.1) **[rizikos valdymas ir kredito politika]** NLB pertvarkys savo rizikos valdymo procesą, o NLB d.d. ir jo pagrindinę veiklą vykdantys susiję bankai visų pirma:
- (14.2.1.1) kiekvieną naują paskolą (nauja paskola laikoma bet kokia nauja, su esamais sandoriais nesusijusi veikla) įkainos naudodami tinkamą vidaus įkainojimo priemonę (tokią kaip šiuo metu naudojama „Kreditni Kalkulator“ ir jos būsima versija) arba (masinės mažmeninės rinkos ir MVĮ pozicijų atveju) vadovaudamiesi tinkamomis įkainojimo vidaus gairėmis. Naujų paskolų kainodara bus laikoma tinkama tik tada, kai nauja paskola padės pasiekti teigiamą nuosavybės vertybinių popierių grąžą (NVPG) neatskaičius [...] mokesčių kiekvienai atskirai paskolai arba kiekvienam klientui. Apskaičiuojant kiekvieno kliento NVPG galima įtraukti pajamas iš palūkanų, įvairias rinkliavas ir kitokius mišrius to paties kliento produktus.

Atliekant šį skaičiavimą galima atsižvelgti į visų kiekvienam klientui duotų paskolų (po šio sprendimo priėmimo dienos) ir kitų veiklos rinkliavų ar banko sandorių, prisidedančių prie santykių su šituo klientu pelningumo, sumų svertinį vidurkį, todėl naujos paskolos grąža gali būti ir mažesnė, jeigu tai kompensuojama kitų veiklos rinkliavų ar banko sandorių pajamomis. Naujos paskolos bus teikiamos su kredito dokumentais, kuriuose bus parodyta iki sandorio apskaičiuota NVPG – arba tos konkrečios paskolos, arba kitos aktyvios to vieno kliento pozicijos, įskaitant veiklos rinkliavas arba banko sandorius. Masinės mažmeninės rinkos ir MVĮ sandorių atveju tokia iki sandorio apskaičiuota NVPG gali atstoti patvirtinimas, kad tas sandoris atitinka vidaus kainodaros gaires, ir centriniu lygmeniu pateiktas įrodymas, kad pagal tas kainodaros gaires bus užtikrinta nuosavybės vertybinių popierių grąža [...].

Bet koks nuokrypis nuo tokios kainodaros, kurią taikant būtų nustatytos mažesnės kainos, turės būti patvirtintas dokumentais. Šiuose dokumentuose reikės nurodyti komerciniu požiūriu pagrįstas tokio nuokrypio priežastis; juos reikės pateikti už stebėseną atsakingam patikėtiniui. Visas tokių nuokrypių dydis neturi viršyti 14.2.1.6 dalyje nustatytų sumų.

Kreditavimo sutartys, kurioms ši kainodaros politikos tvarka netaikoma: kai sudaromi sandoriai su susijusiomis šalimis (t. y. tos pačios grupės nariais ir darbuotojais), restruktūrizavimo atvejais (kai D, E ir C kategorijų klientai vėluoja mokėti daugiau kaip 90 dienų) ir sudarant visus pinigų rinkos sandorius;

- (14.2.1.2) pritaikys kredito reitingavimo procesą taip, kad prieš sudarant naują kredito poziciją su kiekvienu verslo klientu būtų atsižvelgiama į finansinių ataskaitų analizę ir kreditų vertinimo balus, iš kurių būtų aiškūs bent tokie finansinio svėro ir veiklos rodikliai kaip nuosavybės vertybinių popierių grąža, EBIT palūkanų padengimo rodiklis, skolos santykis su EBITDA, skolos santykis (su skolos ir nuosavo kapitalo suma) ir kt. Kiekvieno kliento, kurio NLB d.d. pozicija viršija 1 mln. EUR, reitingas turėtų būti kasmet perskaičiuojamas;
- (14.2.1.3) visus sprendimus dėl restruktūrizavimo, t. y. visus naujas kreditavimo sutartis su mokėjimo įsipareigojimų nevykdančiomis bendrovėmis, kurių pozicijos viršija 10 000 EUR, patvirtins dokumentais ir tuose dokumentuose pateiks palyginimą su kitais galimais sprendimais, tokiais kaip užstato realizavimas ir susitarimo nutraukimas, ir įrodymą, kad pasirinktas sprendimas maksimaliai padidina atitinkamo turto grynąją esamąją vertę bankui. Išskyrus atvejus, kai bus įmanoma gauti [...] % NVPG, priimdamas restruktūrizavimo sprendimus bankas pasilikis galimybę bent kas 12 mėnesių nutraukti susitarimą. Tais atvejais, kai NLB d.d. neturi išimtinės teisės priimti, siūlyti ar patvirtinti restruktūrizavimo susitarimų arba priimti restruktūrizavimo sprendimų, jis naudojasi savo teisėmis pagal minėtus principus. Visų neseniai priimtų restruktūrizavimo sprendimų sąrašas bus reguliariai (bent kas 6 mėnesius) pateikiamas už stebėseną atsakingam patikėtiniui. Šiam patikėtiniui paprašius reikės pateikti bet kokio restruktūrizavimo sprendimo dokumentus;
- (14.2.1.4) užtikrins, kad visi kredito vadybininkai, patvirtinantys paskolas MVĮ ir bendrovėms, būtų baigę vidaus mokymo kursą, per kurį jie būtų supažindinti su kredito reitingavimo procesu ir nustatytais kainodaros metodikomis;
- (14.2.1.5) užtikrins Slovėnijos banko patvirtintą vidaus reitingais visiškai pagrįstą klientų reitingavimo sistemą;

- (14.2.1.6) jeigu už stebėseną atsakingas patikėtinis nustatytų, kad NLB nesilaiko kurio nors iš šių šioje dalyje nustatytų įsipareigojimų, NLB d.d. pateiks šiam patikėtinui taisomųjų veiksmų planą, kuriame bus parodyta, kokių veiksmų jis jau ėmėsi ir ketina imtis, kad įsipareigojimai nebūtų pažeisti ateinančią ketvirtį. Šis planas turės būti pateiktas laiku, kad už stebėseną atsakingas patikėtinis galėtų apie jį pranešti kitoje savo pusmečio ataskaitoje Komisijai. Jeigu toks taisomųjų veiksmų planas neduotų norimų rezultatų ir nepavyktų pasiekti tikslų, NLB d.d. dvylikai mėnesių, pradedant nuo kito ketvirčio po pranešimo apie tokį įsipareigojimų pažeidimą, apribos bendrą per ataskaitinį laikotarpį išduotų naujų paskolų sumą iki 66 % naujų paskolų sumos, susidariusios tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai buvo pažeistas įsipareigojimas. Tai netaikoma pavieniams 14.2.1.1, 14.2.1.2 ir 14.2.1.3 dalių įsipareigojimų pažeidimams, jeigu už stebėseną atsakingas patikėtinis per tolesnį tyrimą nustato, kad tokį pažeidimą galima laikyti paviene klaida ar praleidimu ir nėra jokių įrodymų, kad tas pažeidimas paveikė visą paskolų sumą, tenkančią klientui, su kuriuo sudaryta daugiau kaip [...] vertės kreditavimo sutarčių,
- (14.2.2) **[išlaidų mažinimo]** įsipareigojimą, nustatytą 2013 m. įsipareigojimų 2 dalyje, iš dalies keičiamą taip, kad veiklos sąnaudos (neskaitant vienkartinį neeilinių nesikartojančių išlaidų, t. y. restruktūrizavimo išlaidų) visos grupės mastu gali sudaryti ne daugiau kaip [...] EUR kiekvienais metais,
- (14.2.3) **[pagrindinės veiklos nevykdančių patronuojamųjų bendrovių perleidimo]** įsipareigojimą, nustatytą 2013 m. įsipareigojimų 4 dalyje, iš dalies keičiamą taip, kad NLB d.d. nesiims verslo ir veiklos, kurią turėjo perleisti,
- (14.2.4) **[reklamos ir agresyvių komercinių strategijų draudimo]** įsipareigojimą, nustatytą 2013 m. įsipareigojimų 12.1 dalyje,
- (14.2.5) **[kapitalo grąžinimo mechanizmo ir draudimo mokėti dividendus]** įsipareigojimą, nustatytą 2013 m. įsipareigojimų 12.2 dalyje, iš dalies keičiamą taip, kad pagal auditorių patikrintas metų pabaigos sąskaitas NLB d.d., skirstydamas dividendus, išmokės savo akcininkams už kiekvienus finansinius metus bent jau tokių finansinių metų grynujų pajamų sumą (ir, siekiant išvengti abejonių, gali kiekvieną kartą savo akcininkams išmokėti, skirstydamas dividendus, visą paskirstytiną pelną, įskaitant, bet neapsiribojant, ankstesnių finansinių metų nepaskirstytąjį pelną), atsižvelgiant į taikomų Europos ir Slovėnijos teisės aktų apribojimus ir su sąlyga, kad kapitalo rezervas viršys konsoliduotu lygmeniu taikomą minimalaus kapitalo reikalavimą (bendrai padidintą pagal bet kurį taikomą rezervo reikalavimą ir kapitalo rekomendacijas) ne mažiau kaip 100 bazinių punktų,
- (14.2.6) **[už stebėseną atsakingo patikėtinio]** įsipareigojimą, nustatytą 2013 m. įsipareigojimų 18 dalyje,
- (14.2.7) **[už perleidimą atsakingo patikėtinio]** įsipareigojimą, nustatytą 2013 m. įsipareigojimų 19 dalyje.
- (14.3) Be to, Slovėnija įsipareigoja imtis toliau nurodytų papildomų kompensuojamųjų priemonių, kad užtikrintų kompensuojamąsias priemones, lygiavertes pradiniam pardavimo įsipareigojimui:
- (14.3.1) NLB d.d. toliau stiprins savo įsipareigojimų struktūrą išleisdamas 2 lygio priemonę iki [...], išskyrus didelių rinkos sutrikdymu atveju, investuotojams, kurie yra visiškai nepriklausomi nuo Slovėnijos.
- Išimtis, kuriai reikia išankstinio Komisijos pritarimo: neatsižvelgiant į šį įsipareigojimą, NLB, gavęs Komisijos leidimą, neprivalo išleisti 2 lygio priemonės esant dideliems rinkos sutrikdymams,
- (14.3.2) NLB d.d. uždarys [10–20] prekybos vietų Slovėnijoje iki [...].
- Neatsižvelgiant į nuostatas dėl tam tikrų šiame priede nustatytų įsipareigojimų taikymo, 14.3 dalyje nustatyti įsipareigojimai bus taikomi ir vykdomi, kaip nustatyta 14.3.1 ir 14.3.2 dalyse atitinkamai, tiek 14 dalies a punkto, tiek b punkto scenarijaus atveju.
- (14.4) Visi įsipareigojimai, nustatyti
- 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos sprendime SA.33229 (2012/C), išskyrus 18 ir 19 dalyse nustatytus reikalavimus, ir
- 2017 m. gegužės 11 d. Komisijos sprendime SA.33229 (2017/N-2) – Sprendimo dėl NLB restruktūrizavimo pakeitimas,
- nebetaikomi nuo 2017 m. gruodžio 31 d.